

ETISK KOD FÖR DIETISTER

DRF
DIETISTERNAS
RIKSFÖRBUND

drf.nu

ETISK KOD FÖR DIETISTER

Dietisternas Riksförbund (DRF) 2022.

Utgiven av DRF, Box 760, 131 24 Nacka

Antagen vid Dietisternas Riksförbunds årsmöte 2005-04-03, första revideringen 2007, andra revideringen 2009, tredje revideringen 2016, fjärde revideringen 2022 och femte revideringen 2026.

Till den etiska koden finns en etisk analys med exempel, som är ett komplement till koden. Syftet med analysen är att ge vägledning när det gäller att lösa moraliska problem eller frågeställningar och att stimulera till reflektion och diskussion kring dessa. *Kursivt* markerade ord är yrkestermer som finns definierade i dokumentet "Terminologi Nutrition DRF".

De båda dokumenten finns på www.drf.nu.

INNEHÅLL

Inledning	5
Historik	5
Nutrition i vården	5
Dietistens yrkesetik	6
Kodens syfte och disposition	7
Tillämpning och begränsning	8
Dietisten och professionen	8
Yrkets mål	8
Yrkets uppgifter	9
Dietistens yrkesutövning	9
Dietisten och patienten	10
Dietisten och närstående	11
Dietisten och medarbetarna	11
Dietisten och omvärlden	11
Forskningsetik	11

Bilaga 1. Modell för en etisk analys

Bilaga 2. Definitioner av begreppet dietist

Bilaga 3. Lagar, förordningar och förordningar med speciell relevans för yrkesutövning

INLEDNING

Dietistens yrkesutövning utgår från barns och vuxnas grundläggande behov av energi och näring. Alla har rätt till bästa möjliga uppnåeliga hälsa och kunskap om hälsosamma levnadsvanor. Dietister verkar enligt de globala målen för hållbar utveckling som syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

Dietistens yrkesutövning baseras på vetenskapen om *nutrition*. Yrkesutövningen kräver akademisk utbildning inkluderande klinisk träning. Detta gör dietisten unikt kvalificerad att bedriva prevention och behandling vid nutritionsrelaterade tillstånd. Dietisten har legitimation (sedan 2006) och yrkestiteln är skyddad. Det är i den meningen som benämningen dietist används i denna kod. I andra länder definieras dietistyrket vidare, se *European Federation of the Association of Dietitians (EFAD)*, *The International Congress of Dietetic Associations (ICDA)* och *American Society for Enteral and Parenteral Nutrition (ASPEN)*.

HISTORIK

Ursprungligen var det ekonomiföreståndare och hushållslärare som vidareutbildade sig till dietist. De första dietisttjänsterna i Sverige inrättades i början på 1960-talet, främst på de stora sjukhusen. En reguljär högskoleutbildning startade 1978 och därefter har yrkeskåren utökats och arbetsfältet har utvidgats.

Dietister arbetar inom alla nivåer i hälso- och sjukvården, inom kommuner, privata företag, myndigheter, akademi och forskning samt inom livsmedels- och läkemedelsindustri. Det finns även ett flertal dietister som är egenföretagare, både inom hälso- och sjukvård samt med inriktning mot till exempel friskvård, hälsa och träning. Majoriteten finns dock inom öppen och slutna hälso- och sjukvård och arbetar med nutritionsbehandling. Till en början var arbetet till stor del inriktat mot livsstilsrelaterade sjukdomar. Under senare år har yrket breddats med tjänster inom till exempel högspecialiserad vård och nutritionsbehandling av olika sjukdomar samt prevention och behandling av undernäring. Ökad specialisering och alltmer avancerade terapimöjligheter har inneburit att komplexiteten i arbetet blivit allt större.

NUTRITION I VÅRDEN

Nutritionsbehandling betraktas som en del av den medicinska behandlingen. Inom vården kan nutrition ses ur olika perspektiv. För dietisten är huvudperspektivet nutritionsbehandling. Läkarens medicinska och sjuksköterskans omvårdnadsperspektiv innefattar också ett

drf.nu

perspektiv på nutrition. Gränserna mellan de olika perspektiven är överlappande och kompletterande.

Dietistens yrkeskompetens utgörs av en syntes av kunskaper beträffande näringslära, näringsbehov, livsmedel, livsmedelsval, matlagning och måltidsordning, och kunskaper om psykologiska och sociologiska processer, som styr aptit och ätande i kontexten hälsa och sjukdom.

Dietetik innebär att integrera och tillämpa kunskap som har sitt ursprung i flera olika kunskapsområden - inklusive nutrition, biokemi, fysiologi, livsmedelskunskap och näringslära, organisation av kostservice samt inom beteendevetenskap och sociologi i syfte att åstadkomma och bibehålla optimal hälsa för människan. Dietister översätter den vetenskapliga evidensen för människans näringsbehov och använder den informationen till att verka för hälsosammare livsmedelval och kostvanor hos befolkningen.

Nutritionsbehandlingsprocessen innebär nutritionsutredning, nutritionsdiagnos, nutritionsåtgärder samt nutritionsuppföljning och utvärdering i syfte att behandla sjukdom eller lindra sjukdomssymtom. Inom dietistens kunskapsområde ligger att behärska befintliga nutritionsterapier samt att ordinera en för individen specifikt anpassad behandling baserad på en eller flera terapiformer. Vidare besitter dietisten gedigen kunskap beträffande de olika produkter som finns inom respektive terapiform. Denna yrkeskompetens är unik och skiljer därför dietisten från övriga hälso- och sjukvårdsutövare, och motiverar dietistens specifika ansvar för nutritionsbehandlingen.

DIETISTENS YRKESETIK

Allt arbete med människor, och i synnerhet arbeten av omvårdande karaktär, innefattar en etisk dimension och yrkesutövaren har därmed ett eget moraliskt ansvar för bedömningar och beslut inom sitt område. Etik handlar om vad som är rätt och vad som är gott. Det fokuserar på värden, som beskriver vad som är gott och värdefullt, och normer, som beskriver vad vi har rätt att göra i olika situationer. Etiska beslut kan fattas utifrån att man följer normer – ett så kallat pliktetiskt agerande – eller utifrån ett agerande som syftar till goda ändamål i form av skyddande och upprätthållande av viktiga värden – ett så kallat konsekvensbaserat resonemang.

Utifrån beslutsmodellerna om plikter och konsekvenser har etiska koder inom omvårdande yrken centrerats kring fyra etiska principer, nämligen *principen om att respektera människors autonomi och integritet* och *principen om rättvisa* i betydelsen att alla ska behandlas som likvärdiga och ges lika rättigheter och möjligheter (bägge av pliktetisk karaktär); samt *principerna om att göra gott och att inte skada*, i betydelsen att sträva efter att maximera de

drf.nu

goda konsekvenserna för så många som möjligt och minimera negativa effekter av valda handlingar (bägge av konsekvensetisk karaktär).

Samtliga dessa principer uttrycker värden som bör eftersträvas, men i vissa situationer kan två eller flera av dem komma i konflikt med varandra. Det kan till exempel handla om att dietistens önskan att uppfylla värdet av att ge en god nutritionsbehandling krockar med plikten att respektera patientens rätt att tacka nej till insatsen. I sådana fall uppstår ett etiskt dilemma, där det finns goda skäl att handla på flera sätt, beroende på vilka värden man menar ska väga tyngst och vilket perspektiv man väljer.

För att komma fram till ett väl avvägt beslut krävs reflektion och analys utifrån olika etiska begrepp och perspektiv. Centralt i en etisk analys är att man inte enbart fokuserar på en aspekt, utan beaktar alla etiska värden och normer som är aktuella för de inblandade parterna i beslutet. En beskrivning av hur en sådan etisk analys kan gå till finns som bilaga till koden (Bilaga 1).

I sitt arbete har dietisten ett ansvar gentemot olika berörda parter. Ansvaret gentemot patienten är alltid det tyngst vägande för dietisten. Dietisten uppfyller detta ansvar bland annat genom att grunda sin behandling på vetenskap och beprövad erfarenhet och genom att följa den vetenskapliga utvecklingen inom området. Dietisten ger sin behandling och information i en miljö som kräver samverkan och respekt mellan olika yrkesgrupper och där alla arbetar för ett gemensamt mål.

Dietisten måste också i sitt arbete uppfylla yrkesmässiga och professionella kvalitetskrav. Alla dessa olika krav är välmotiverade, och ett etiskt gott arbete präglas av att de alla är uppfyllda så långt det är möjligt. De kan dock komma i konflikt och då behöva vägas mot varandra när man ska bestämma sitt handlande.

KODENS SYFTE OCH DISPOSITION

Dietisten möter i sitt arbete olika etiska problem. Som vägledning för den enskilda dietisten, men också för att klargöra vilka principer som DRF menar bör prägla dietistens arbete, har DRF utarbetat denna etiska kod. Avsikten är också att väcka medvetenhet om etiska frågeställningar och problem i dietistens arbete och därmed bidra till en levande etisk diskussion inom kåren. DRF menar att en etisk kod innebär ett steg mot ett gemensamt värdesystem inom professionen. Syftet med koden är att stötta dietisten i att uppfylla yrkesmässiga och professionella kvalitetskrav.

DRFs yrkesetiska kod är disponerad på följande sätt. Först karakteriseras dietistens profession genom att yrkets mål och uppgifter beskrivs. Därefter anges ett antal områden där dietisten har skyldigheter, dels mot själva professionen och dels mot sådana parter som berörs av

drf.nu

dietistens arbete: patienten, närstående, kollegor, olika yrkesgrupper som dietisten samverkar med, arbetsgivaren och samhället. Det är viktigt att betona att det inte bara är respekten för olika berörda parter som medför etiska krav på dietisten. Att inte sträva efter att uppfylla yrkets målsättning eller yrkets speciella kvalitetskrav är också att handla oetiskt. Kraven på kompetens och kvalitet är därför i en mening etiska krav.

TILLÄMPNING OCH BEGRÄNSNING

En yrkesetisk kod kan aldrig vara komplett i den meningen att alla etiska hänsyn som dietisten måste ta skrivs ut i texten eller formuleras som regler. Verkligheten är alltför komplex för att detta ska vara möjligt. I en enskild situation kan olika etiska krav och skyldigheter komma i konflikt med varandra och inte vara möjliga att uppfylla samtidigt. Koden kan inte heller ge fullständiga svar på hur vägningar i sådana fall ska göras. Vägningarna i det enskilda fallet måste således överlåtas till dietistens eget omdöme.

Detta innebär inte att formulerandet av olika hänsyn och krav i en kod blir oviktigt. Tvärtom är formulerandet av speciella krav relaterade till berörda grupper, och för yrket en god hjälp och en utgångspunkt, när det gäller både att uppmärksamma etiska problem i det egna arbetet, och beskriva och analysera problemet för att sedan komma vidare till en lösning. En exempelsamling, Etisk analys, med olika typer av vanliga situationer som innebär etiska problem eller konflikter i yrkesutövningen har tagits fram i syfte att tjäna som vägledning och hjälp i träningen att göra en god etisk analys och återfinns på DRF:s hemsida (www.drf.nu)

Den etiska koden förutsätter att dietisten i sitt arbete respekterar gällande lagar och förordningar. Koden är inte ett juridiskt dokument. Dess regler är snarare ett komplement till vad olika lagar föreskriver.

I denna kod används genomgående ordet ”patient” som benämning på den person som mottar dietistens åtgärder. I vissa sammanhang kan andra benämningar vara vanliga och mer lämpliga, som ”brukare” eller ”boende”. Det etiska innehållet i koden kan givetvis också uttryckas med hjälp av dessa benämningar.

DIETISTEN OCH PROFESSIONEN

YRKETS MÅL

Det övergripande målet med dietistens arbete är att genom nutritionsåtgärder främja hälsa hos individ och befolkning genom prevention, behandling och rehabilitering. Vid användande av artificiell intelligens (AI) bör sekretess, patientsäkerhet samt informationens evidens säkerställas.

drf.nu

YRKETS UPPGIFTER

I dietistens yrkesuppgifter ingår att förebygga och lindra sjukdom/symtom med hjälp av nutritionsbehandling genom *oral* och/eller *enteral* alternativt *parenteral* näringstillförsel. Likaså att informera och utbilda i nutritionsfrågor och att vara en kunskapsresurs för hälso- och sjukvården och för samhället i nutritionsfrågor. I yrkesutövningen ingår även att delta i och beakta forskning inom dietetik och inom nutritionsområdet.

DIETISTENS YRKESUTÖVNING

Dietisten ger behandling eller information utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet och företräder yrkeskunskapen i kontakter inom hälso- och sjukvården och i samhället i övrigt.

Dietisten bemödar sig om att vid samtal med patienter och personal använda sig av ett språkbruk som är begripligt för mottagaren samt sätter personen före sjukdomen eller tillståndet.

Vid informationstillfällen, i skriftliga publikationer eller vid kontakter med media håller sig dietisten alltid till ett inom professionen etablerat och korrekt språkbruk som är begripligt för mottagaren.

I offentliga sammanhang, vid kontakter med media samt i skriftliga publikationer är dietisten medveten om att hen företräder professionen och uppfattas som en representant för denna och kommunicerar därför utifrån saklighet och med en seriös framtoning. Även på sociala medier kommunicerar dietisten utifrån saklighet och iakttar gällande sekretessbestämmelser.

I dietistens uppgift ingår att beakta komplexiteten i olika sjukdomsprocesser samt att inse gränsen för den egna kompetensen och dietistens roll i behandlingen. När så krävs, söker dietisten råd och inhämtar kunskap från kollegor och från andra relevanta professioner.

Dietisten dokumenterar behandlingen enligt nutritionsbehandlingsprocessens olika steg och ser till att överföra relevant information avseende behandlingen till berörda mottagare. Hen strävar efter att inte låta dietistens uppgifter och arbete användas för att svara mot andra behov än de nutritionsrelaterade hos patienten.

Dietisten tar ansvar för att vidmakthålla sin egen kompetens genom att kontinuerligt följa vetenskaplig litteratur och annan facklitteratur inom dietetik och nutritionsområdet, relevanta

drf.nu

medicinska områden och området hållbarhet, miljö och klimat samt genom att delta i fortbildning. Hen arbetar i möjligaste mån utifrån nutritionsbehandlingsprocessen (Nutrition Care Process, NCP) som en övergripande struktur.

Dietisten intar ett rationellt och kritiskt förhållningssätt gentemot olika former av marknadsföring och information, och är medveten om de kommersiella intressen som styr delar av informationsflödet.

Dietisten samverkar med patienten och andra yrkesgrupper i nutritionsvårdsprocessen och arbetar genomgående utifrån ett personcentrerat perspektiv, vilket innebär att aktivt inkludera patient och närstående i nutritionsbehandlingsprocessen.

DIETISTEN OCH PATIENTEN

Dietisten respekterar alla människors lika värde, oberoende av kön, ålder, etnicitet, hudfärg, sexuell läggning, religion eller politisk och social tillhörighet. Hen ser patienten som en autonom varelse, det vill säga uppfattar patienten som självbestämmande i frågor som rör dennes liv.

Dietisten informerar sig alltid om patientens diagnos, behandling och behov samt om de faktorer i patientens situation som kan påverka utformningen av nutritionsbehandlingen. Hen ger råd och föreslår behandling utifrån egen professionell kunskap och erfarenhet och med hänsyn till patientens önskningsar och situation, samt utformar individuella mål tillsammans med patienten.

I behandlingen ses patienten som en aktiv part och dennes önskemål beaktas så långt det är förenligt med professionens krav.

I sin yrkesutövning bemöter dietisten alltid patienten respektfullt och inkluderande och sätter personen före sjukdomen eller tillståndet, både i direkta möten och i skriftlig dokumentation och kommunikation.

Dietisten strävar efter att väga effekterna av nutritionsbehandlingen mot effekterna av övrig behandling för patienten, så att det goda utfallet av helheten alltid sätts främst. Likaså beaktar dietisten att det finns situationer där det är bättre att avbryta eller inte påbörja en nutritionsbehandling, i syfte att minska lidandet för patienten.

Dietisten är aktiv i att stödja och uppmuntra patienten i nutritionsbehandlingen och så långt det är meningsfullt motivera patienten att genomföra eller fullfölja behandlingen.

Den behandling som dietisten genomför sker alltid med patientens samtycke, vilket förutsätter att patienten är beslutskompetent, förstår informationen och att inget tvång föreligger. När patienten är ett barn inhämtas samtycke av vårdnadshavare.

drf.nu

Dietisten behandlar uppgifter om patienten konfidentiellt och iakttar den lagfästa tystnadsplikten, vilket inkluderar sociala medier. Överföring av information utöver den yrkesmässiga skyldigheten får ske endast med patientens samtycke.

Dietisten tillser att all dokumentation som sker är saklig, relevant och beaktar patientens integritet och värdighet, i enlighet med den lagstadgade skyldigheten att dokumentera nutritionsbehandling.

DIETISTEN OCH NÄRSTÅENDE

Dietisten strävar efter en god relation med närstående, men är tydlig med att hen företräder patienten. Med patientens samtycke kan berörd närstående informeras om behandlingen och göras delaktig i genomförandet av behandlingen.

DIETISTEN OCH MEDARBETARNA

Dietisten verkar för ett förtroendefullt samarbete för gemensamma mål med sina kollegor. Genom samarbete och teamarbete eftersträvas för att på bästa sätt främja patientens intressen. Dietisten klargör det egna kompetensområdet gentemot andra yrkesgrupper och uppfyller det ansvar som följer av detta. Hen respekterar andra yrkesgruppers kompetens och ansvarsområden och bistår andra dietister eller företrädare för andra yrkesgrupper med råd, kunskaper och erfarenheter, när så efterfrågas. Speciellt viktigt är det att introducera och stödja nya eller mindre erfarna kollegor.

I möjligaste mån erbjuds plats och handledning för studenters verksamhetsförlagda utbildning. Dietisten visar respekt för studentens kunskap och färdigheter utifrån den utbildningsnivå hen befinner sig på. Som handledare under verksamhetsförlagd utbildning skapar dietisten möjligheter för lärandeprocesser, där studenten i en tillitsfull relation till handledaren har möjlighet att påbörja sin professionella utveckling och yrkesidentitet.

DIETISTEN OCH OMVÄRLDEN

Utifrån sin kompetens, baserad på vetenskap och beprövad erfarenhet, tar dietisten ansvar i frågor som rör nutrition, dietetik och nutritionsbehandling i samhället, främst genom att bistå med information.

Dietisten beaktar ett holistiskt perspektiv i sin yrkesutövning, vilket inkluderar arbete för hållbarhet i miljö och klimat. Hen verkar för att öka allmänhetens förtroende för yrket genom att engagera sig i uppdrag i samhället, som till exempel hälsoinsatser i närområdet. Vidare bidrar dietisten med sin unika kompetens som utövare av nutritionsbehandling.

drf.nu

FORSKNINGSETIK

I forskningsverksamhet iakttar dietisten god forskningssed, i enlighet med lagen om forskningsetisk prövning samt de etiska regler och riktlinjer som gäller för medicinsk och samhällsvetenskaplig forskning i Sverige.

När forskning sker i samband med vård sätts alltid patientens välmående och rättigheter före forskningens intressen.

drf.nu

MODELL FÖR EN ETISK ANALYS

En etisk kod beskriver värden, principer och förhållningssätt som kan förväntas av en viss yrkesgrupp. Den kan utöver det ha flera syften. Den kan fungera som ett skydd för avnämaren eller patienten, skydda yrkeskårens anseende och fungera sammanhållande för en yrkeskår.

En etisk kod kan emellertid aldrig ge exakt vägledning för hur en yrkesutövare ska handla i en viss situation. Det koden kan göra är just att framhålla vilka värden, principer eller normer som är viktiga i den aktuella professionen. Däremot kan den inte föreskriva vilket värde eller vilken princip som alltid ska väga tyngst i en viss värdekonflikt. Därför behöver yrkesutövarna en viss etisk kompetens för att kunna tillämpa det som förs fram i en etisk kod. När en etisk konflikt uppstår, genom att värden eller principer står emot varandra, måste yrkesutövaren finna goda skäl för vilket värde eller vilken princip som bör väga tyngst i den aktuella situationen och vilken som på goda grunder måste överges.

Hur går man då till väga för att fatta ett välgrundat etiskt beslut? Med andra ord: Hur gör man en etisk analys? Det finns givetvis flera svar på den frågan, men många etiker är överens om vissa grundläggande steg, vilka kort ska beskrivas här, utifrån hur dietisten bör hantera de etiskt svåra situationer som kan uppstå i hennes eller hans arbete.

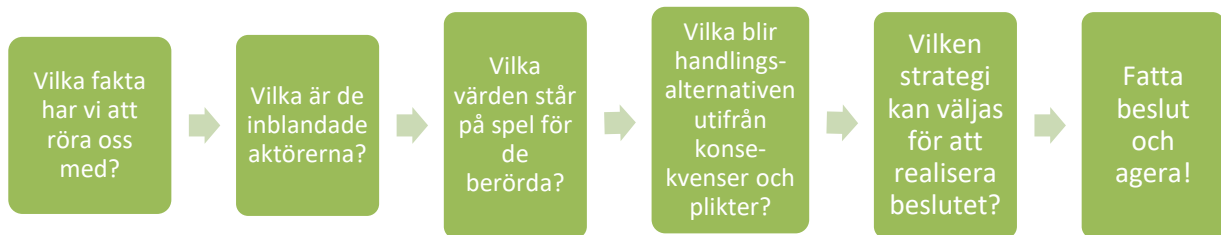
Vi kan tänka oss en situation där dietistens intresse av att göra det bästa för patienten, och därmed undvika skada för honom eller henne, kommer i konflikt med patientautonomin genom att patienten inte vill följa dietistens rekommendation. Inledningsvis behöver dietisten ta reda på fakta i den aktuella situationen. God etik startar alltid med goda fakta, annars finns det risk att även den normativa bedömningen hamnar fel.

När fakta är klarlagda behöver dietisten identifiera vad som gör situationen etiskt svår, med andra ord identifiera vilka värden eller intressen som står på spel för de inblandade aktörerna. Här kan den etiska koden vara till stor hjälp, då den just lyfter fram etiska värden och principer som är viktiga i dietistens arbete. Vidare är det viktigt att inte se det identifierade etiska problemet enbart ur ett perspektiv, utan istället försöka begrunda intressen och värden som är aktuella för alla som berörs av problemet.

När det etiska dilemmat, i form av en värde- eller intressekonflikt, är identifierat vidtar nästa steg som innefattar en analys av olika handlingsalternativ. Här bör dietisten fundera på vilken handling som ger de bästa konsekvenserna för de olika inblandade aktörerna, på både kort och lång sikt. Men konsekvenserna måste även vägas mot de moraliska plikter som kan föreligga, som till exempel att respektera autonomi och integritet hos patienten.

Därefter måste en avvägning ske och en prioritering mellan de aktuella värdena göras utifrån goda etiska skäl. Vilket värde bör ges prioritet och på vilka grunder? Och vilket måste bortses från, genom att argumenten för att bevara det inte räcker till? Slutligen fattas ett beslut och dietisten agerar utifrån den etiska analysens resultat.

En schematisk bild av det etiska beslutsfattandet visas i Figur 1 nedan.

Figur 1: Schematisk bild av hur man fattar ett etiskt beslut.

Viktigt att notera i detta sammanhang är att i ett etiskt dilemma finns inga absolut rätta eller felaktiga svar; det finns enbart bättre och sämre argument för de olika handlingsalternativen. Det är därför det är så viktigt att grunda det etiska beslutet på en noggrann analys och på avvägningar utifrån värden, normer och intressen. Bara då kan man hävda att beslutet är etiskt välgrundat och det är då också möjligt att flera olika dietister kommer till samma slutsats beträffande hur man bör handla. Kan beslutet uppnås i dialog med andra ökar möjligheterna för ett konsensusbeslut ytterligare. Om det inte är möjligt, kan man diskutera med kollegor i efterhand. Därmed kan dietisten både få stöd för sitt agerande, eller komma fram till att det hade varit etiskt möjligt att handla på ett annat sätt, och få hjälp med att utveckla sin etiska kompetens inför kommande dilemman i yrkesutövningen.

DEFINITIONER AV BEGREPPET DIETIST

Nedan följer några olika organisationers definitioner av dietist.

The European Federation of the Association of Dietitians (EFAD) definierar klinisk dietist:

A dietitian is a person with a qualification in Nutrition & Dietetics recognized by national authority(s). The dietitian applies the science of nutrition to the feeding and education of groups of people and individuals in health and disease.

The scope of dietetic practice is such that dietitians may work in a variety of settings and have a variety of work functions.

The International Confederation of Dietetic Associations (ICDA) definierar dietist:

A dietitian is a person with a qualification in nutrition and dietetics, recognised by national authority(s). The dietitian applies the science of nutrition to the feeding and education of individuals or groups in health and disease.

American Society for parenteral and Enteral Nutrition (ASPEN) definierar i "Standards of Practice for Nutrition of Support Dietitian".

The NSD is a registered dietitian with clinical expertise or credentialing in nutrition support obtained through education, training, or experience in this field.

The NSD assures optimal nutrition support through (a) individualized nutrition screening and assessment; (b) development of a medical nutrition therapy (MNT) care plan and its implementation²; (c) monitoring and reassessment of an individual's response to the nutrition care delivered; and (d) development of a transitional feeding care plan or termination of a nutrition support care plan, as appropriate. Other activities may include management of nutrition support services, including developing policies and procedures and supervising personnel and budgets; recommending and maintaining enteral and parenteral formulas; evaluating equipment for enteral feeding delivery; participating in nutrition support committees; and assuring optimal reimbursement for nutrition support activities.

A dietetics professional is a person who, by virtue of academic and clinical training and appropriate certification and/or licensure, is uniquely qualified to provide a comprehensive array of professional services relating to prevention and treatment of nutritional related conditions. JADA 2006

EFAD och ICDA har båda antagit:

International Code of Ethics:

Dietitians practice in a just and equitable manner to improve the nutrition of the world by:

1. Being competent, objective and honest in our actions
2. Respecting all people and their needs
3. Collaborating with others
4. Striving for positive nutrition outcomes for people
5. Doing no harm
6. Adhering to the standards of good practice in nutrition and dietetics

International Code of Good Practice:

Provision of Service and application of knowledge:

1. Provide high quality, cost efficient services in nutrition and dietetics
2. Provide services based on the expectation and needs of the community or client
3. Competently apply the knowledge of nutrition and dietetics and integrate this knowledge with other disciplines in health and social sciences
4. Work co-operatively with others to integrate nutrition and dietetics into overall care/service regardless of context
5. Work in partnership with clients and users of the service

Developing practice and application of research

1. Interpret, apply, participate in or generate research to enhance practice
2. Develop a unique body of knowledge
3. Have an in-depth scientific knowledge of food and human nutrition
4. Develop practice based on evidence

Communication

1. Communicate effectively through nutrition education, education and training, development of policy and programs
2. Advocate for nutrition and dietetics, the alleviation of hunger and the value of services
3. Advance and promote the dietetics profession

Quality in practice

1. Systematically evaluate the quality of practice and revise practice on the basis of this feedback
2. Strive to improve services and practice at all times
3. Maintain continued competence to practice

Continued competence and professional accountability

1. Ensure accountability to the public
2. Accept responsibility for ensuring practice meets legislative requirements
3. Maintain continued competence by being responsible for lifelong learning and engaging in self-development.

LAGAR, FÖRORDNINGAR OCH FÖRESKRIFTER MED SPECIELL RELEVANS FÖR YRKESUTÖVNINGEN

Författningar nödvändiga för att vara yrkesverksam inom hälso- och sjukvård. Nedan listas de mest centrala för dietistprofessionen.

Lagar

- Hälso- och sjukvårdslag (2017:30)
- Patientsäkerhetslag (2010:659)
- Patientlag (2014:821)
- Patientdatalag (SFS 2008:355)
- Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)
- Lag (2022:913) om sammanhållen vård och omsorgsdokumentation

Förordningar

- Hälso- och sjukvårdsförordning (2017:80)
- Patientsäkerhetsförordning (2010:1369)

Föreskrifter

- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2022:49) om förebyggande av och behandling vid undernäring
- Socialstyrelsens föreskrifter (HSLF-FS 2021:52) om användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:40) om journalföring och behandling av personuppgifter i hälso- och sjukvården
- Socialstyrelsens föreskrifter (SOSFS 2015:10) om basal hygien i vård och omsorg
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2017:40) om vårdgivares systematiska patientsäkerhetsarbete

Livsmedel inklusive livsmedel för särskilda grupper

Lagar, förordningar och föreskrifter relaterat till livsmedel och livsmedel för särskilda grupper.

Lagar

- Livsmedelslag (SFS 2006:804)

Förordningar

- Förordning (EU) nr 609/2013 om livsmedel avsedda för spädbarn och småbarn, speciella medicinska ändamål, kostersättning för viktkontroll

- Förordning (EG) nr 953/2009 om ämnen som för särskilda näringsändamål får tillsättas i livsmedel för särskilda näringsändamål

Föreskrifter

- Läkemedelsverkets föreskrifter (LVFS 1997:13) om förskrivning av vissa livsmedel
- Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2008:33) om information som avser uppfödning genom amning eller med modersmjölksersättning
- Livsmedelsverkets föreskrifter (LIVSFS 2022:4) om livsmedel avsedda för särskilda grupper
- Livsmedelsverkets föreskrifter (SLVFS 1997:27) om spannmålsbaserade livsmedel och barnmat för spädbarn och småbarn